

Az árszínvonal összehasonlítása az európai országok között (a 2010-re vonatkozó vásárlóerőparitás-számítások alapján)

© Központi Statisztikai
Hivatal

2011. október

Tartalom

Bevezetés.....	2
A fogyasztási kiadások árszínvonala.....	3
Fontosabb kiadási csoportok árszínvonala.....	4
A magyar árszínvonalindex jellemzői	15
Módszertan.....	18
Táblázatok.....	21

Elérhetőségek

Bevezetés

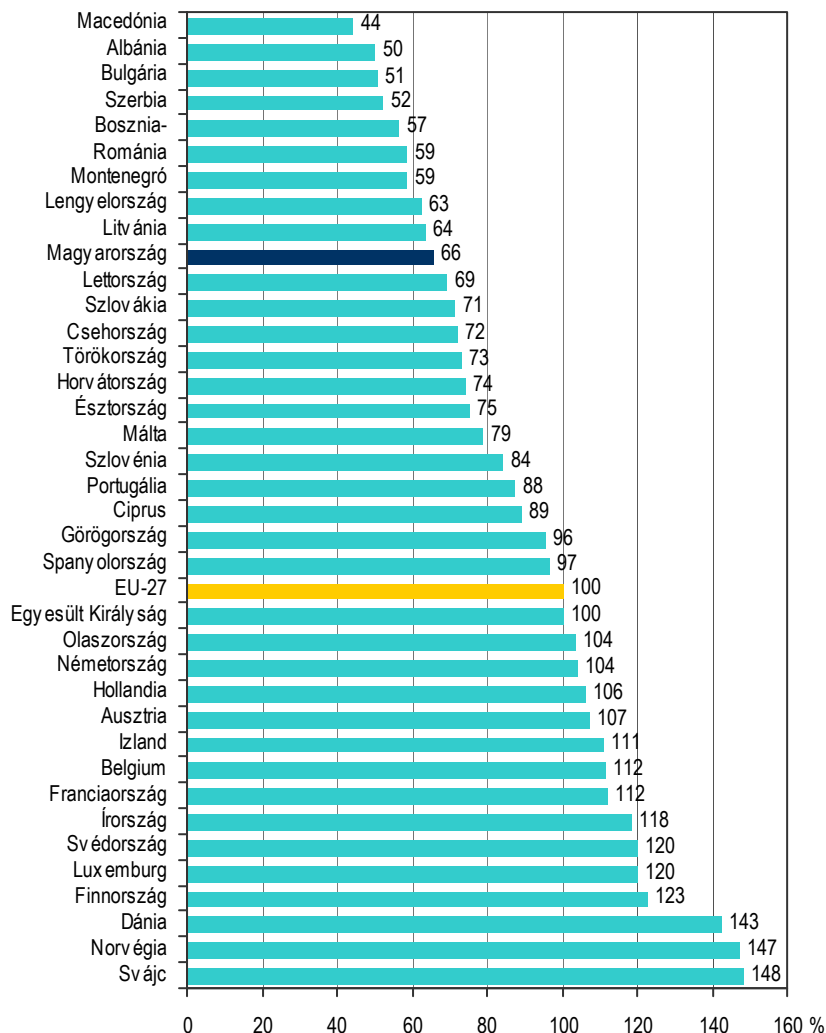
Az európai összehasonlítási programban a 27 uniós tagországon kívül Albánia, Bosznia-Hercegovina, Horvátország, Izland, Macedónia, Montenegró, Norvégia, Svájc, Szerbia és Törökország vett részt. A kiadványban közölt eredmények az e 37 országban, országonként több értékesítési helyen, 2008 és 2010 között összeírt mintegy 2500 reprezentáns fogyasztási cikk és szolgáltatás átlagárának összehasonlításán alapulnak. Az összeírások az Eurostat és az OECD vásárlóerőparitás-számítási programjának részét képezték. (A részletes leírás megtalálható a módszertanban.)

A fogyasztási kiadások árszínvonala

A háztartások fogyasztási kiadásainak összességére jellemző árszínvonal a 37 európai országot tekintve jelentősen szóródott 2010-ben. Az árszínvonal országonkénti értékei szórásnak és számtani átlagának hányadosaként számított relatív szórás értéke elérte a 32%-ot. Az árszínvonal földrajzi egyenlőtlenségeit tekintve levonható az az általános következtetés, hogy a legköltségesebb országok Európa északi és nyugati felében találhatóak, a legkevésbé költségesek pedig Európa keleti térségében, ezen belül is elsősorban a Balkán-félszigeten. Az árszínvonal Svájcban, Norvégiában és Dániában volt a legmagasabb, Macedóniában, Albániában és Bulgáriában a legalacsonyabb. Svájcban a 27 EU-ország átlagát 48%-kal meghaladó árszínvonalat mértek, ez egyben több mint háromszorosa volt a legolcsóbb országnak bizonyult macedóniainak, amely 56%-kal maradt el az EU-országok átlagától.

1. ábra

A háztartások végső fogyasztási kiadásainak árszínvonala 2010-ben, EU-27=100%

Magyarország az EU-27 átlagához viszonyított 66%-os árszínvonalával az unión belül a viszonylag olcsó alsó harmadhoz tartozott; a 37 európai ország között a 10. legolcsóbb, a 27 EU-ország között pedig az 5. legkevésbé költséges országnak bizonyult. A földrajzi térségünkhöz tartozó egyes országok árszínvonalát tekintve Szerbia (52%), Románia

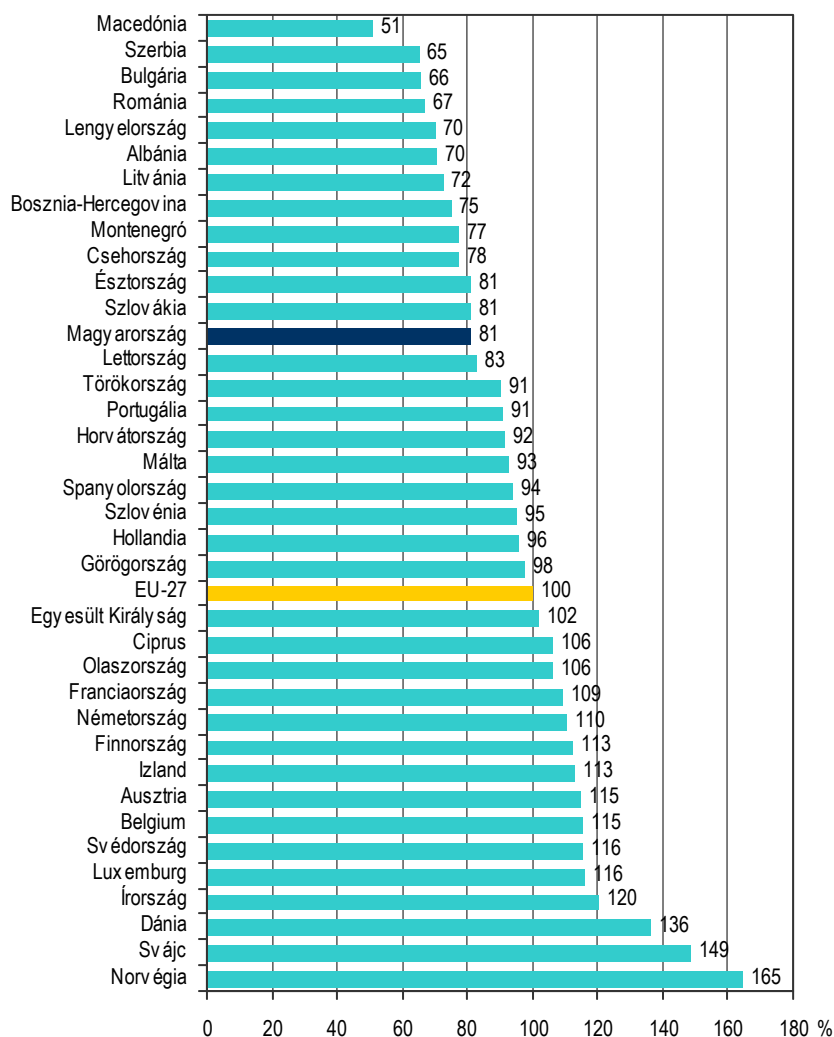
(59%) és Lengyelország (63%) a magyar árszínvonal alatt maradt. Szlovákia (71%), Csehország (72%) és Horvátország (74%) árszínvonala kisebb mértékben, Szlovéniáé (84%) és Ausztriáé (107%) jelentősen meghaladta hazánkét.

Fontosabb kiadási csoportok árszínvonala

Az *élelmiszerek és alkoholmentes italok* árucsoportban az országonkénti értékek a közepesnél erősebben szóródtak. Ezt jelzi az árucsoportra jellemző 25%-os relatív szórás. A legdrágább ország, Norvégia árszínvonala 65%-kal volt magasabb az Európai Unió átlagánál; Svájc és Dániáé szintén kiemelkedő értéket mutatott. Macedóniában az árszínvonal alig haladta meg az uniós átlag 50%-át, Szerbiában, Bulgáriában és Romániában nem érte el a 70%-ot. Magyarország 81%-os árszínvonalával a 11–13. legolcsóbb országnak számított. Lengyelország árszínvonala (70%) számottevően alacsonynak bizonyult, de Csehországé (78%) is alatta maradt hazánkének, miközben Szlovákia (81%) árszínvonala azonos szintet ért el, mint a magyar. Horvátországban (92%) és Szlovéniában (95%) ezen árucsoport termékei érzékelhetően, Ausztriában (115%) pedig jelentősen drágábbak voltak, mint Magyarországon.

2. ábra

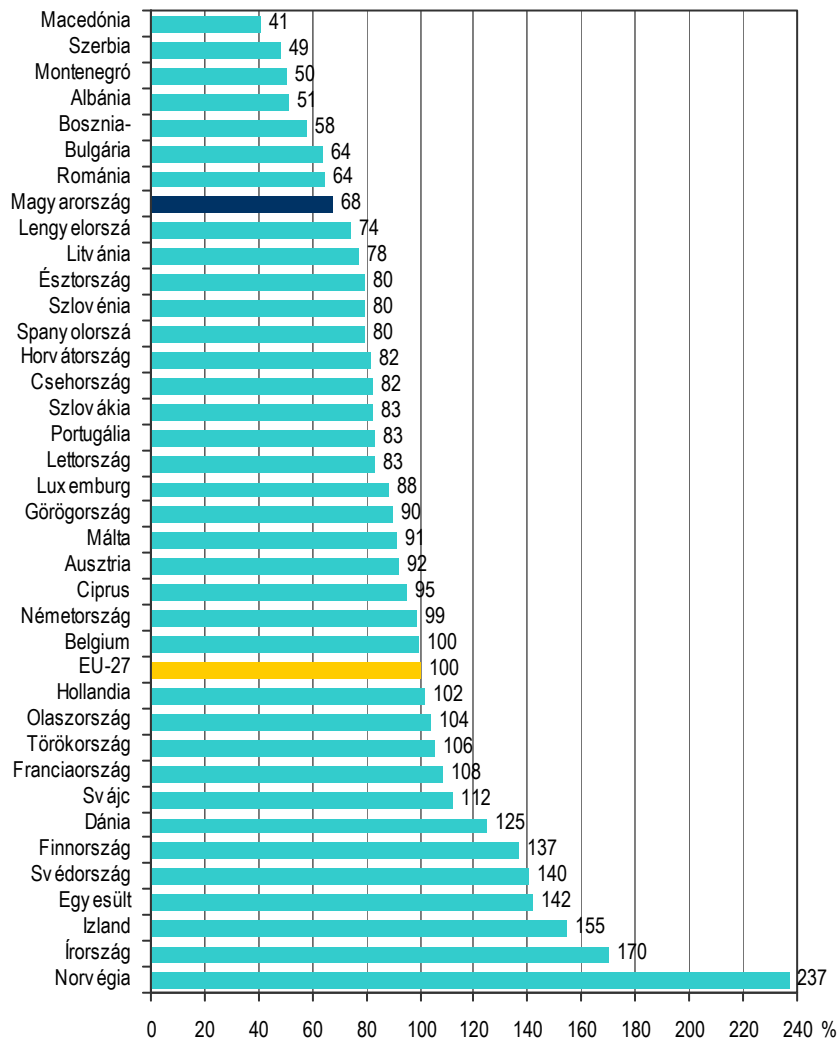
Az élelmiszerek és alkoholmentes italok árszínvonala 2010-ben, EU-27=100%

A szeszes italok és dohányárak árszínvonalának relatív szórása 40%-ot ért el, igen jelentős szóródást mutatott. Ebben a termékcsoportban a fogyasztói árakon belül nagy arányt képviselnek az adók, amelyek mértéke országonként erősen eltér. Norvégia kiemelkedően a legdrágább ország: árszínvonala az Európai Unió átlagának 237%-a volt. Írország és Izland árszínvonala szintén kiugróan magas, a további sorrend Egyesült Királyság, Svédország, Finnország és Dánia. Macedónia, Szerbia, Montenegró és Albánia esetében az árszínvonal nem, vagy alig haladta meg az Európai Unió átlagának 50%-át. Magyarország a 68%-os árszínvonalával a 8. legolcsóbb ország volt 2010-ben. Románia (64%) árszínvonala kissé elmaradt a magyarországitól, Lengyelországé (74%), Szlovéniáé (80%), Horvátországé (82%), Csehországé (82%) és Szlovákiáé (83%) azonban meghaladta azt. Ausztria (92%) árszínvonala ebben az árucsoportban is jelentősen magasabb volt hazánknál.

3. ábra

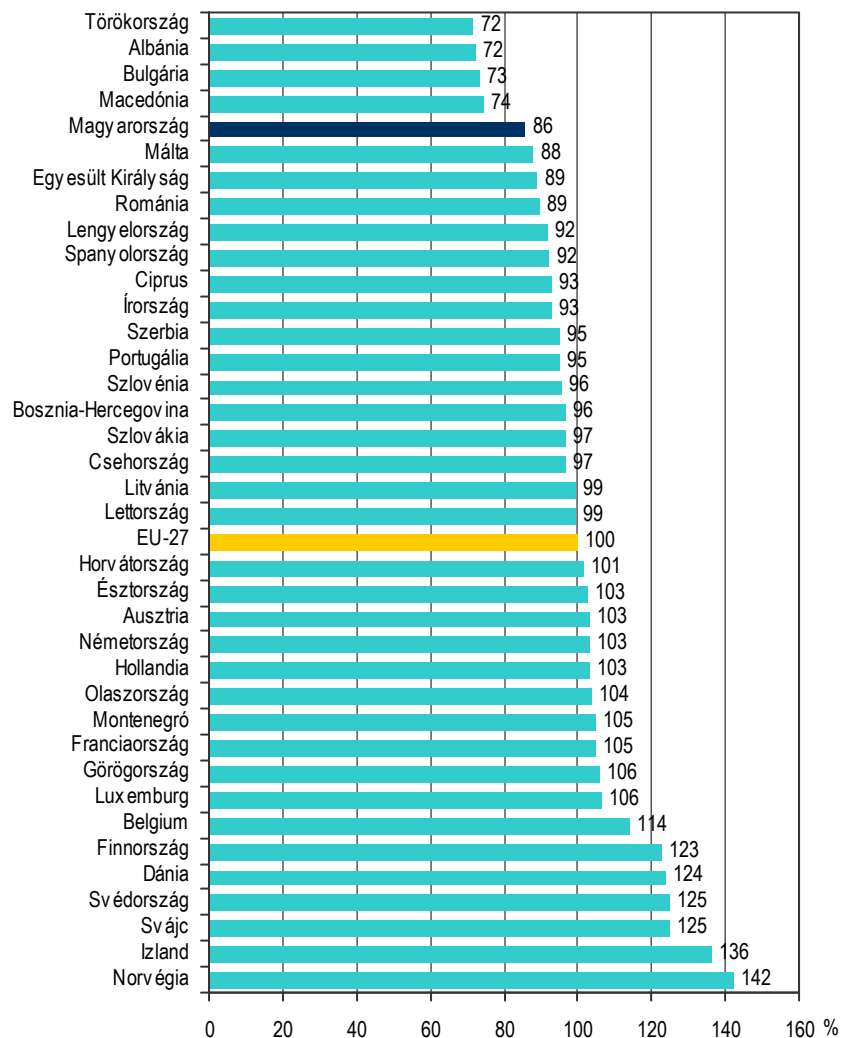
A szeszes italok és dohányárak árszínvonala 2010-ben, EU-27=100%

A ruházat és lábbeli árucsoportban az árszínvonal országonként közepes mértékben tért el, a relatív szórás 16%-ot mutatott. Ebben a termékcsoportban is Norvégia volt a legdrágább, az árszínvonal 42%-kal haladta meg az Európai Unió átlagát. A magas árszínvonallal rendelkező országok további sorrendje Izland, Svájc, Svédország, Dánia és Finnország. Törökország, Albánia, Bulgária és Macedónia árszínvonala nem érte el az uniós átlag háromnegyedét. Figyelemre méltó, hogy Magyarország (86%) ebben az árucsoportban az 5. legolcsóbb a 37 országot tekintve. Valamennyi térségünkhöz tartozó vizsgált ország árszínvonala magasabb volt 2010-ben hazánknál, a sorrendet Románia (89%), Lengyelország (92%), Szerbia (95%), Szlovénia (96%), Csehország (97%), Szlovákia (97%) és Ausztria (103%) jelentette. Említést érdemel, hogy az Egyesült Királyság (89%) árszínvonala alig haladta meg a magyarországit.

4. ábra

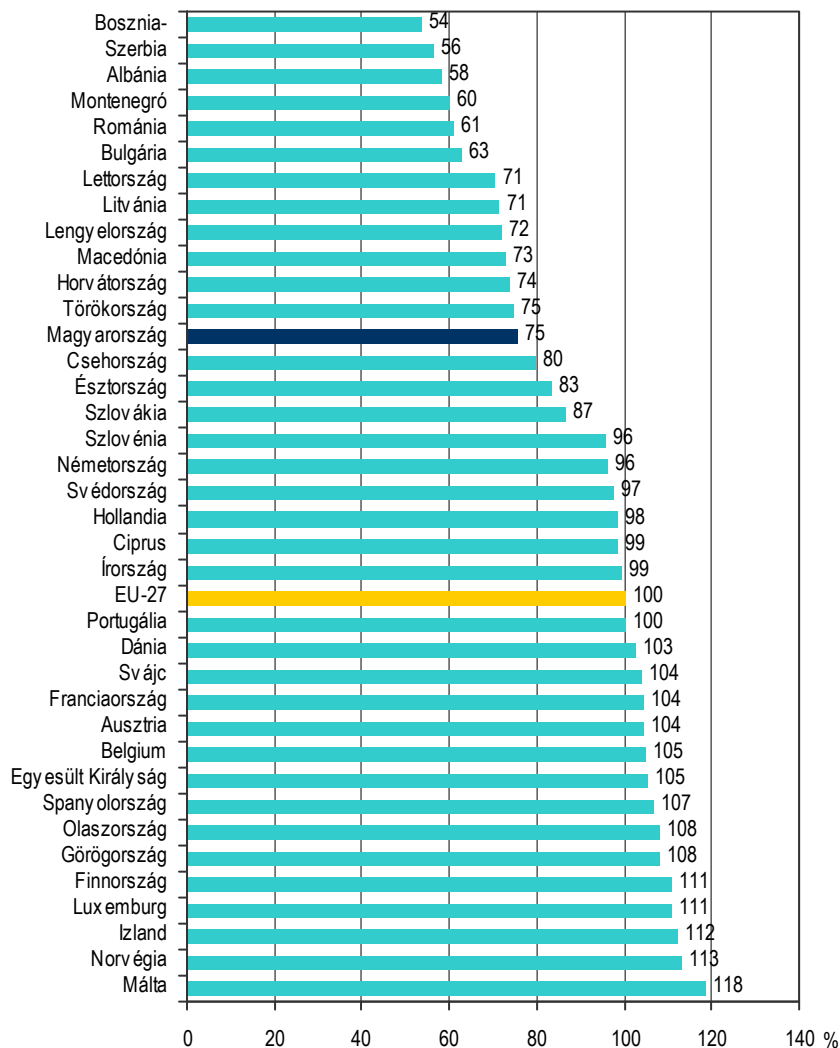
A ruházat és lábbeli árszínvonala 2010-ben, EU-27=100%

A bútorok, lakberendezési cikkek és lakástextíliák árucsoportban az árszínvonal közepes mértékű szóródást mutatott, a relatív szórás mutatója 22%-ot ért el. Málta, Norvégia, Izland, Luxemburg és Finnország számított a legdrágábbnak, Bosznia-Hercegovina, Szerbia, Albánia és Montenegró a legkevéssé költségesnek. Magyarország 75%-os árszínvonalával a 12–13. helyet foglalta el. Románia (61%) árszínvonala számottevően elmaradt hazánkétól, Lengyelországé (72%) és Horvátországé (74%) megközelítette azt. Csehország (80%), Szlovákia (87%), Szlovénia (96%) és Ausztria (104%) árszínvonala meghaladta Magyarországét.

5. ábra

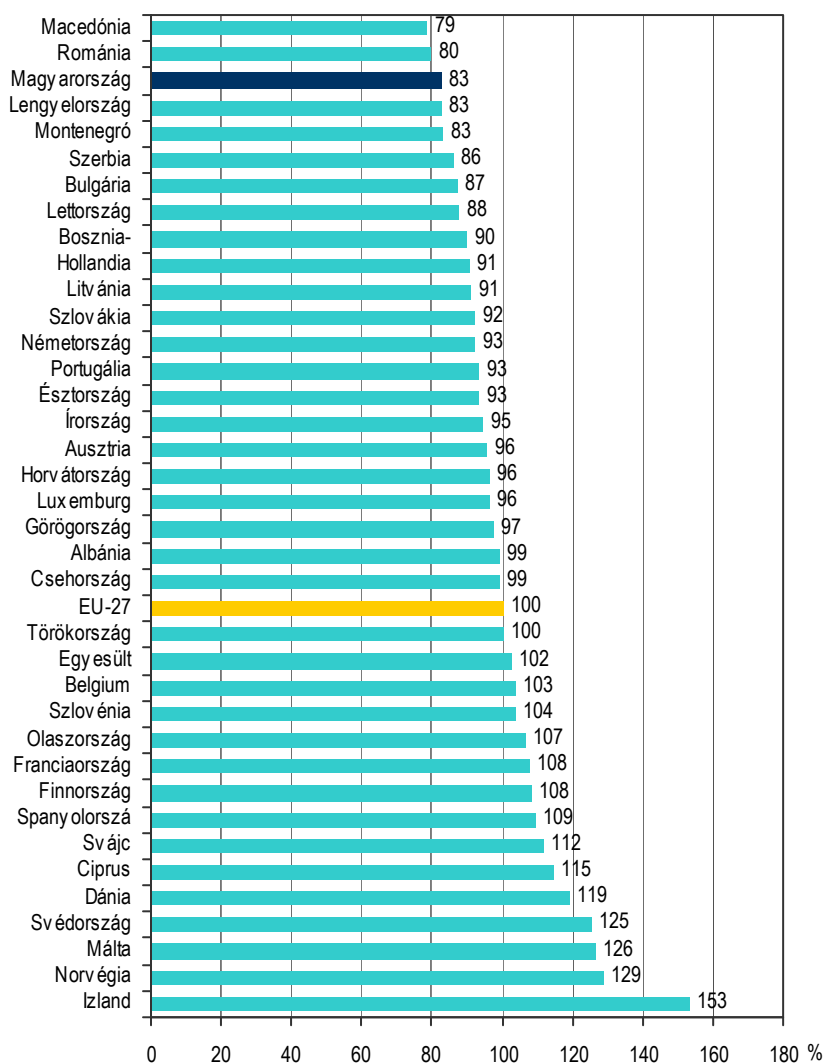
A bútorok, lakberendezési cikkek és lakástextíliák árszínvonala 2010-ben, EU-27=100%

A háztartási gépek és készülékek árucsoportban az országok közötti eltérés közepes mértékű volt, a relatív szórás értéke 16%-ot ért el. Izland esetében kiugróan magas, az uniós átlagot több mint 50%-kal meghaladó árszínvonalat mértek, a további sorrend Norvégia, Málta, Svédország és Dánia. Figyelemre méltó, hogy Magyarország 83%-os árszínvonalával a 3–5. legolcsóbb országnak számított ebben az árucsoportban, mindössze Macedónia (79%) és Románia (80%) esetében mértek alacsonyabb árszínvonalat, Lengyelországé (83%) pedig megegyezett hazánkéval. A térségünkhöz tartozó további országokat tekintve Szerbia (86%), Szlovákia (92%), Ausztria (96%), Horvátország (96%), Csehország (99%) és Szlovénia (104%) a sorrend.

6. ábra

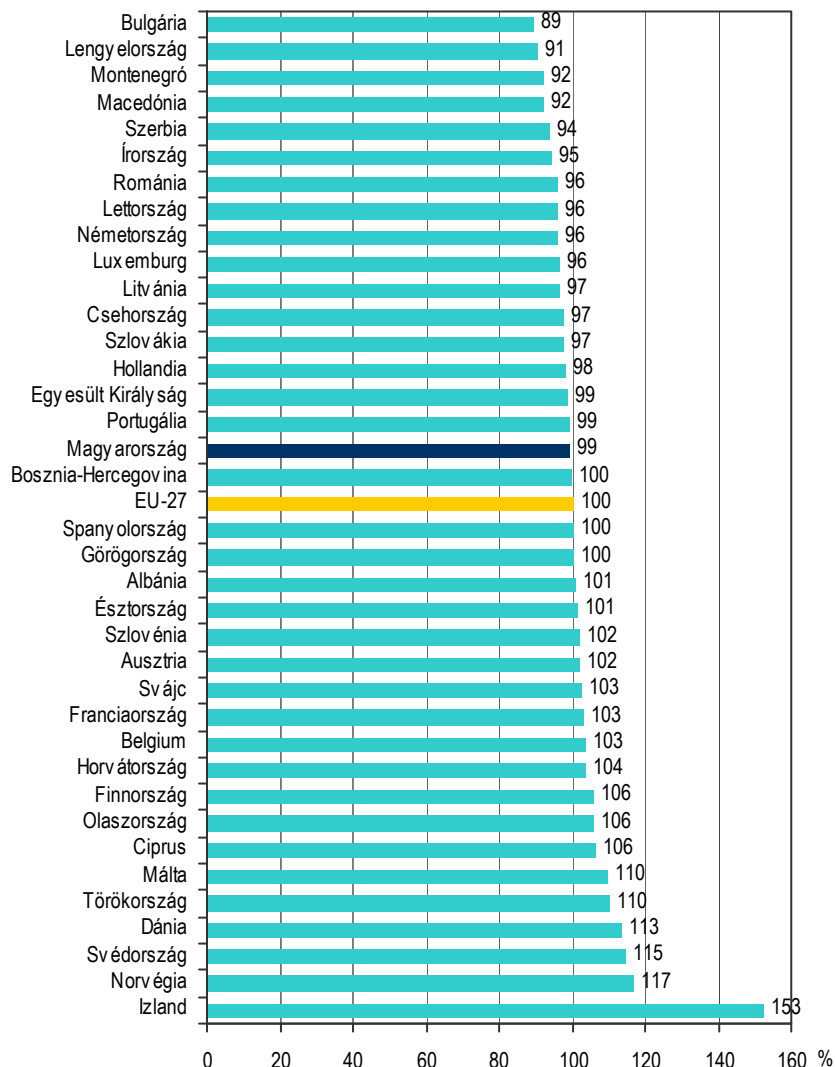
A háztartási gépek és készülékek árszínvonala 2010-ben, EU27=100%

A háztartási elektronikai cikkek csoportjában volt a legkisebb az árszínvonal szóródása a vizsgált árucsoportok közül: alig haladta meg a 10%-ot. Izland árszínvonalát ez esetben is kiugró, az Európai Unió átlagát több mint 50%-kal meghaladó érték jellemezte. A további sorrend Norvégia, Svédország és Dánia, ezen országok uniós átlagtól való eltérése azonban nem érte el a 20%-ot. A legolcsóbb országoknak Bulgária, Lengyelország, Montenegró és Macedónia számítottak, viszont ezekben az országokban is megközelítőleg az uniós átlag 90%-ának megfelelő árszínvonalat mértek. Magyarország a 99%-os árszínvonallal a középmezőnybe tartozott, a 15–17. helyet foglalta el. Térségünkben Lengyelország (91%), Szerbia (94%), Románia (96%), Csehország (97%) és Szlovákia (97%) árszínvonala valamelyest alatta maradt a magyarországinak, Szlovéniáé (102%), Ausztriáé (102%) és Horvátországé (104%) kissé magasabb volt annál.

7. ábra

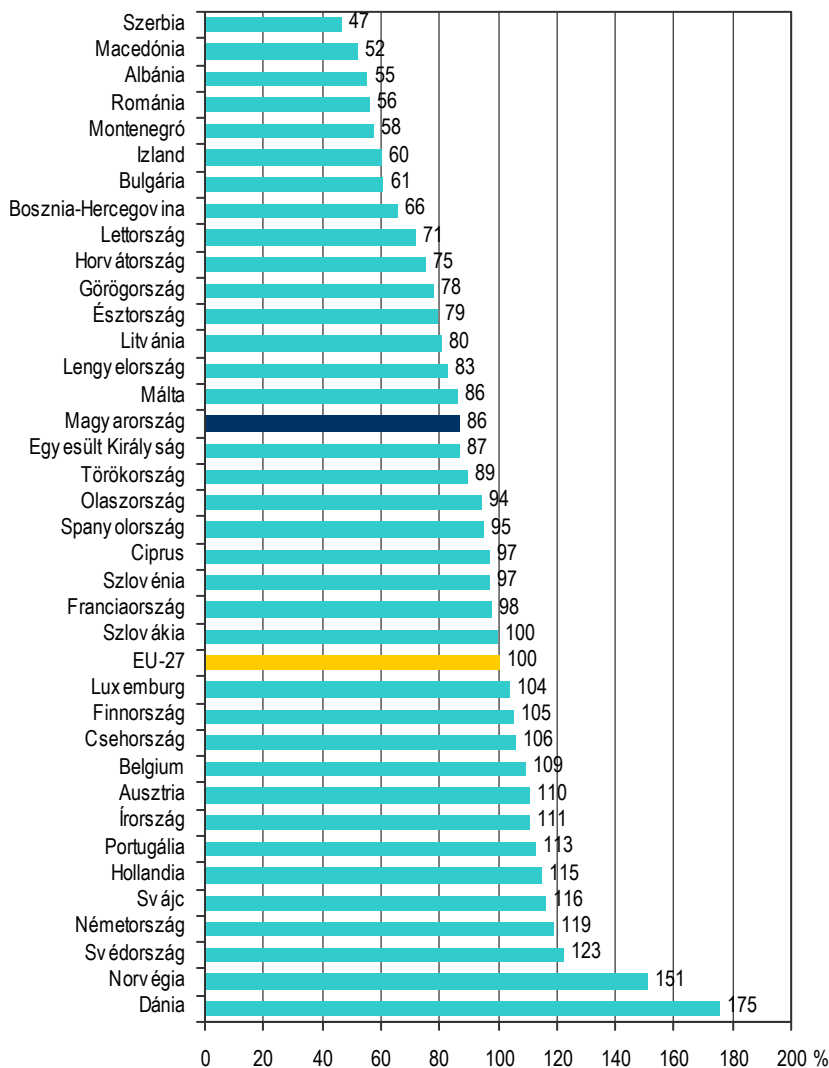
A háztartási elektronikai cikkek árszínvonala 2010-ben, EU-27=100%

A villamos energia, gáz és egyéb tüzelőanyagok árucsoportban jelentős szóródás volt megfigyelhető, a relatív szórás mutatója 30%-ot ért el. Dánia árszínvonala kiemelkedett az Európai Unió átlagát 75%-kal meghaladó értékével, a sorban következő Norvégia uniós átlagnál mintegy 50%-kal magasabb mutatója szintén kiugró volt 2010-ben. A további sorrendet Svédország, Németország, Svájc és Hollandia alkotta. A legkevésbé költséges országoknak Szerbia, Macedónia, Albánia, Románia és Montenegró számítottak, árszínvonaluk nem érte el az uniós átlag 60%-át. Magyarország 86%-os árszínvonalával a középmezőnyben, a 15–16. helyen helyezkedett el. Térségünk országait tekintve jóval a magyar árszínvonal alatti értékkel rendelkezett – mint említettük – Szerbia (47%) és Románia (56%). Szintén alatta maradt az árszínvonal hazánkéhoz képest Horvátországban (75%) és Lengyelországban (83%). Szlovénia (97%), Szlovákia (100%), Csehország (106%) és Ausztria (110%) árszínvonala számottevően magasabb volt a magyarországinál. Érdeemes megjegyezni, hogy hazánk árszínvonala ebben az árucsoportban mindössze 1 százalékponttal maradt el az Egyesült Királyságban mérttől.

8. ábra

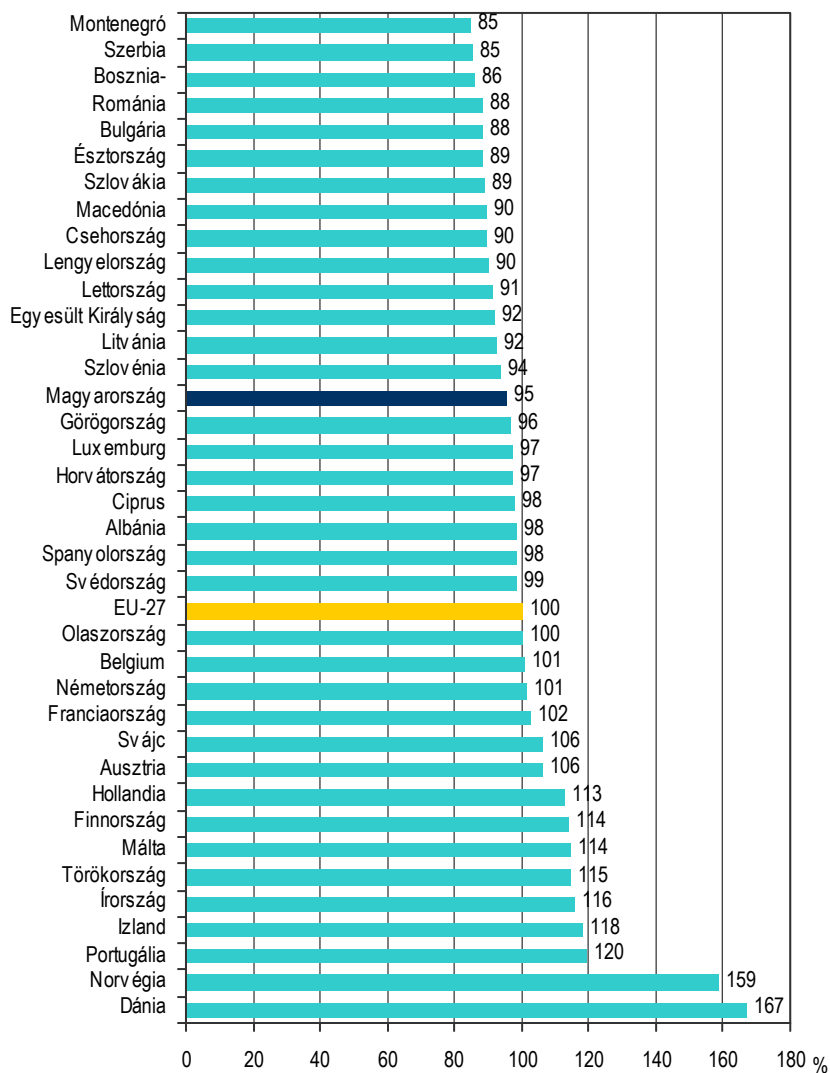
A villamos energia, gáz és egyéb tüzelőanyagok árszínvonala 2010-ben, EU-27=100%

A közlekedési eszközök árucsoportban közepes mértékű volt az árszínvonal szóródása: 17%. Dániáé és Norvégiáé ebben az árucsoportban is kiemelkedett, több mint 50%-kal meghaladta az Európai Unió átlagos árszínvonalát. A viszonylag költséges országok további sorrendje Portugália, Izland, Írország és Törökország. A legalacsonyabb árszínvonallal rendelkező országok csoportját Montenegró, Szerbia, Bosznia-Hercegovina, Románia és Bulgária alkotta. Magyarország a sorrendet a legkevésbé költséges ország felől számítva a 15. helyen állt a 95%-os árszínvonalával. Térségünkben Szerbia (85%), Románia (88%), Szlovákia (89%), Csehország (90%), Lengyelország (90%) és Szlovénia (94%) árszínvonala alacsonyabb volt hazánknál, Horvátországé (97%) kismértékben, Ausztriáé (106%) számottevően magasabb volt annál.

9. ábra

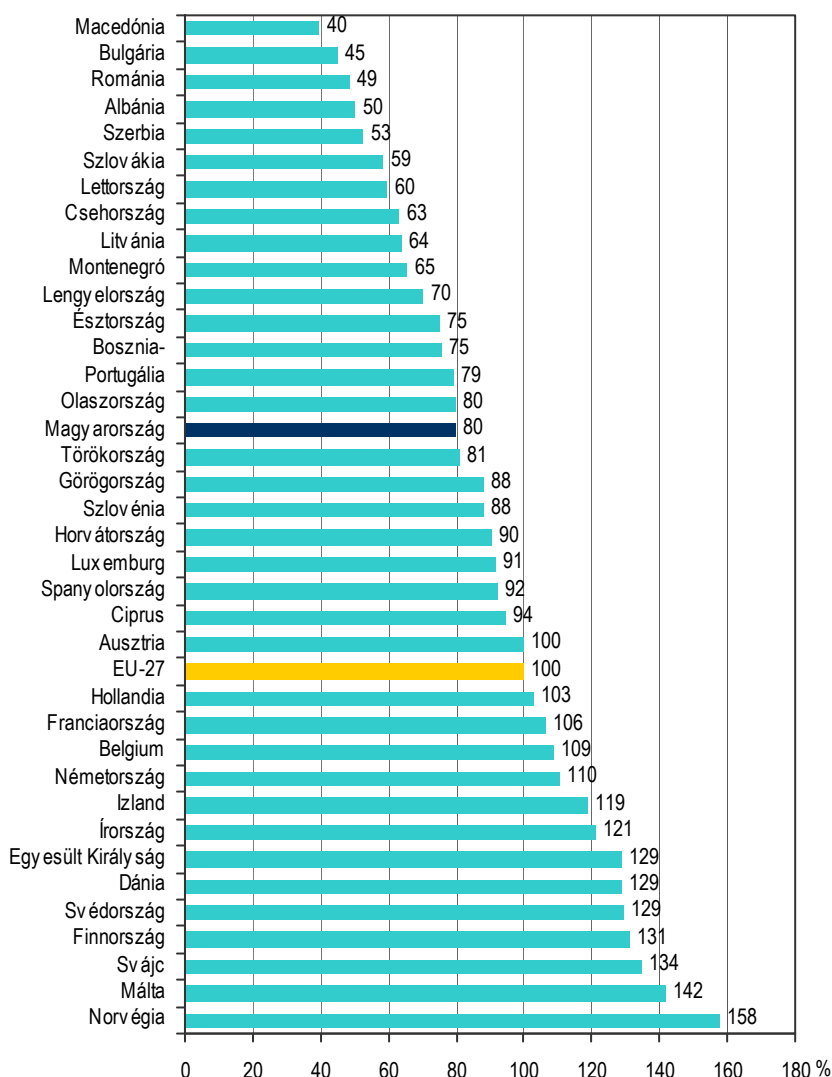
A közlekedési eszközök árszínvonala 2010-ben, EU-27=100%

A közlekedési és szállítási szolgáltatások árszínvonala erős szóródást mutatott, elérte a 33%-ot. Norvégiában több mint 50, Máltán több mint 40%-kal magasabb volt az árszínvonal az Európai Unió átlagánál. További magas árszínvonalú ország volt még Svájc, Finnország, Svédország, Dánia és az Egyesült Királyság. Macedónia árszínvonala mindössze 40%-át érte el az uniós átlagnak, Bulgáriáé, Romániáé, Albániáé és Szerbiáé szintén nagyon alacsony volt. Magyarország 80%-os árszínvonalával a középmezőnyhöz tartozott, Olaszországgal együtt a 15–16. helyet foglalta el. Térségünk országai közül Románia (49%), Szerbia (53%), Szlovákia (59%), Csehország (63%) és Lengyelország (70%) árszínvonala számottevően elmaradt hazánkétól, csak Szlovéniáé (88%), Horvátorszáé (90%) és Ausztriáé (100%) bizonyult magasabbnak.

10. ábra

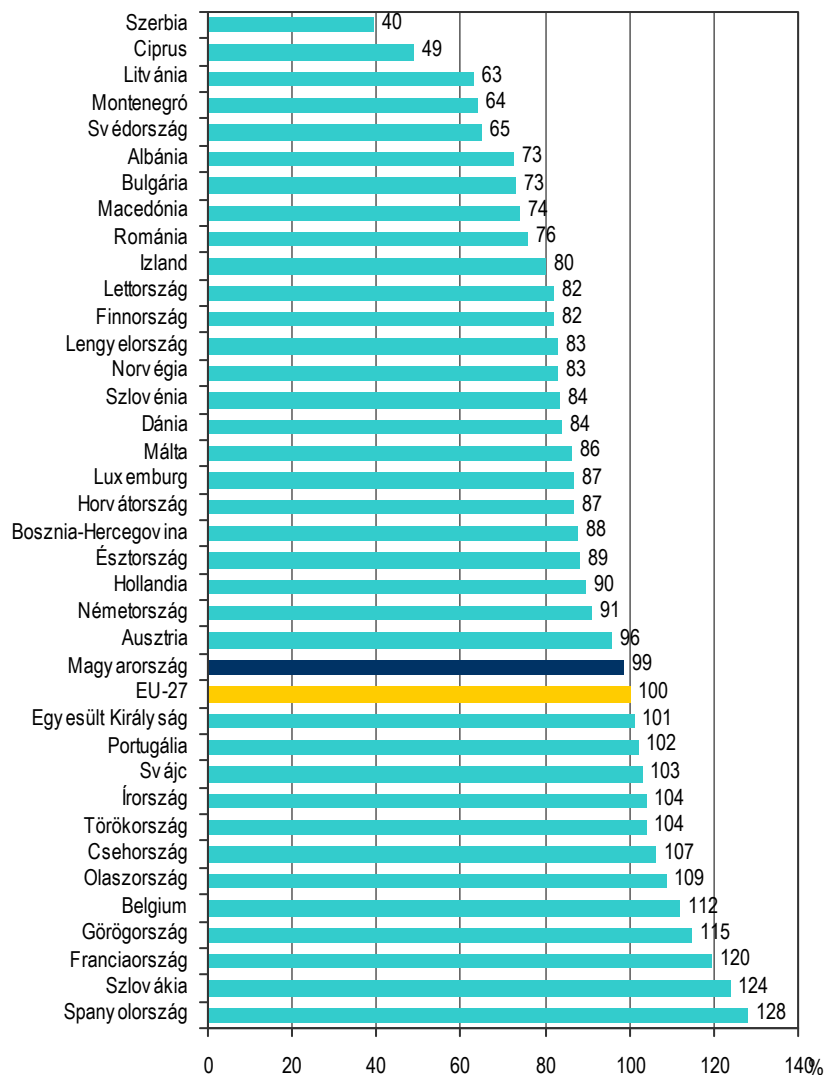
A közlekedési és szállítási szolgáltatások árszínvonala 2010-ben, EU-27=100%

A távközlési és postai szolgáltatások árszínvonala közepesen szóródott: 22%-ot ért el. Az országok sorrendje ebben az árucsoportban lényegesen eltérő képet mutat a többi árucsoportéhoz képest. Spanyolország, Szlovákia, Franciaország, Görögország és Belgium alkották a legdrágább országok csoportját. Szerbia, Ciprus, Litvánia, Montenegró és Svédország számított a legolcsóbbnak. Magyarország 99%-os árszínvonalával a legalacsonyabb árszínvonalú országtól számítva a 25. helyet foglalta el. Térségünk országainak árszínvonalát tekintve szembeűnő, hogy jelentős szóródás volt tapasztalható: Szerbia (40%), Románia (76%), Lengyelország (83%), Szlovénia (84%), Horvátország (87%) és Ausztria (96%) árszínvonala alatta maradt hazánkénak, mindössze Csehország (107%) és Szlovákia (124%) árszínvonala volt magasabb annál.

11. ábra

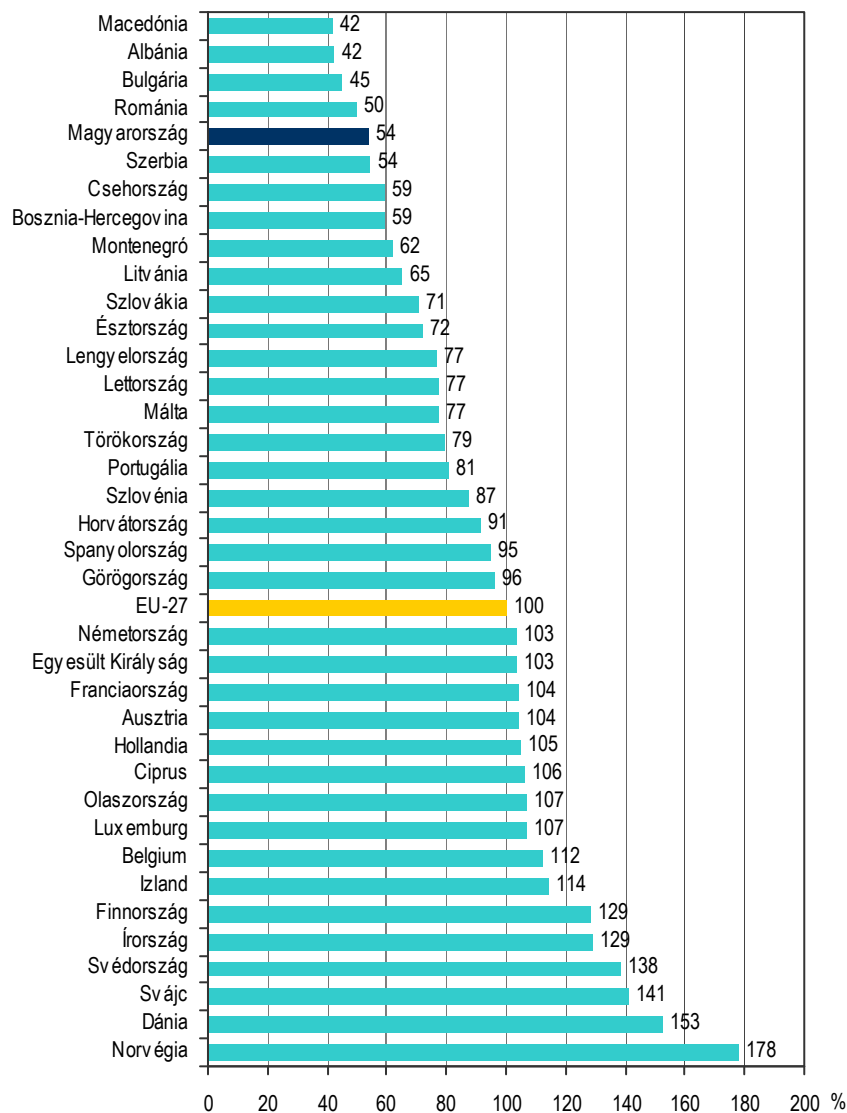
A távközlési és postai szolgáltatások árszínvonala 2010-ben, EU-27=100%

A vendéglátás és szálláshely-szolgáltatás árszínvonala erősen szóródott, a relatív szórás 36%-os volt. Tekintettel az ebbe a körbe tartozó tevékenységek magas élőmunka-igényére, az Európa északi és nyugati térségei javára megmutatkozó munkavállalói jövedelmi különbségek az árszínvonal alakulására erőteljes hatást gyakoroltak. Norvégia és Dánia árszínvonala ezúttal is kiemelkedett, rajtuk kívül Svájc, Svédország, Írország és Finnország árai számítottak különösen magasnak. Macedónia, Albánia, és Bulgária árszínvonala nem érte el az Európai Unió átlagának 50%-át. Magyarország az 54%-os árszínvonalával Szerbiával együtt az 5–6. legolcsóbb országnak számított. Térségünk országaira Szlovénia, Horvátország és Ausztria kivételével az alacsony árszínvonal volt jellemző. Románia (50%) árszínvonala kissé alacsonyabb volt a magyarországinál, Szerbiáé (54%) megegyezett azzal, Csehorszáé (59%), Szlovákiáé (71%), Lengyelorszáé (77%), Szlovéniáé (87), Horvátorszáé (91%) és Ausztriáé (104%) meghaladta hazánkét. Az idegenforgalmi szempontból jelentős célországnak számító országok közül Törökország (79%), Spanyolország (95%), Görögország (96%) árszínvonala alatta maradt az uniós átlagnak, Olaszorszáé (107%) árszínvonala kismértékben magasabb volt annál.

12. ábra

A vendéglátás és szálláshely-szolgáltatás árszínvonala 2010-ben, EU-27=100%

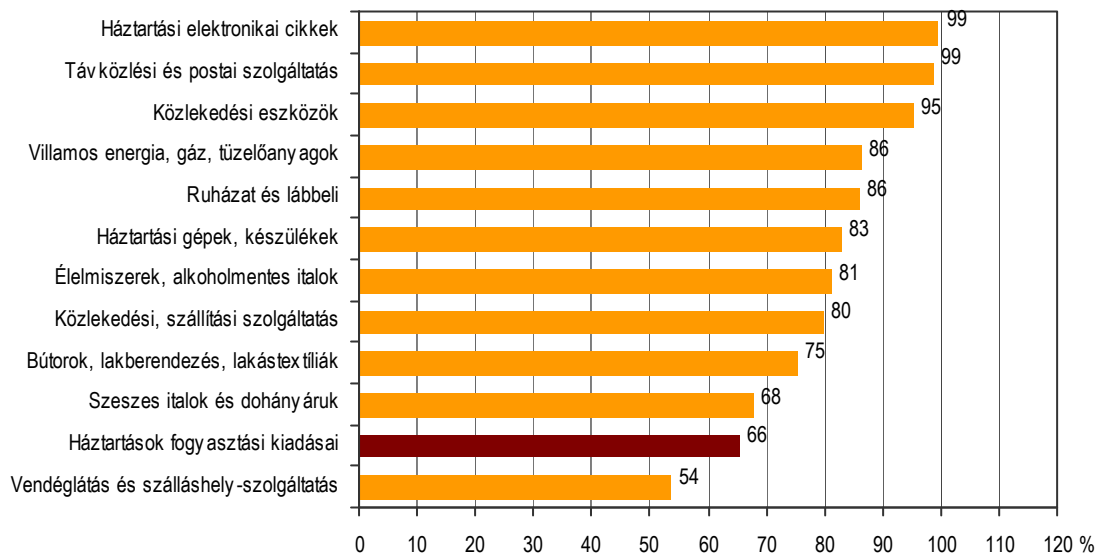
A magyar árszínvonalindex jellemzői

Magyarország árszínvonalindexe a vásárlóerőparitás-számítások szerint a *háztartások fogyasztási kiadásainak összességében* az EU-országok szintjének 66%-án állt 2010-ben. A háztartások főbb kiadási csoportjaiban mért relatív árszínvonalunk 54% és 99% között alakult. (Az alkalmazott EKS¹ számítási módszer nem az összetevők súlyozott átlagolása szerinti aggregálást használja. Az eljárás ismertetése a kiadvány végén elérhető módszertanban olvasható.)

Az EU-27 átlagához képest a *vendéglátás és szálláshely-szolgáltatás (54%)*, valamint a *szeszes italok és dohányárúk (68%)* termékcsoportban bizonyult a magyar árszínvonal a legalacsonyabbnak. Az unió árszínvonalának 75–86%-át érték el Magyarországon a *bútorok, lakberendezési cikkek és lakástextiliák, a közlekedési és szállítási szolgáltatások, az élelmiszerek és alkoholmentes italok, a háztartási gépek és készülékek, a ruházat és lábbeli*, valamint a *villamos energia, gáz és egyéb tüzelőanyagok* kiadási csoport termékei és szolgáltatásai. Az EU-27 átlagos árszínvonalát megközelítette a *közlekedési eszközök (95%)*, a *távközlési és postai szolgáltatások (99%)* és a *háztartási elektronikai cikkek (99%)* árszínvonala. 2010-ben nem volt az uniós átlagot meghaladó árszínvonalú kiadási csoport a vizsgált termékek és szolgáltatások körében (a kiadási csoportokon belüli kisebb aggregátumok, az úgynevezett alapszoportok szintjén azonban előfordultak az itt bemutatottnál szélsőségesebb árszínvonalindexek).

13. ábra

A magyar árszínvonal az egyes kiadási csoportokban az EU-27 átlagos árszínvonalának százalékában 2010-ben

¹ A módszert a kidolgozó, Éltető Ödön és Köves Pál magyar, valamint Bohdan Szulc lengyel statisztikus-matematikuskok nevének kezdőbetűi alapján nevezték el.

Egyes kiadási területeken a fentiekől eltérő képet kapunk, amennyiben azt vizsgáljuk, hogy hányadik helyet foglalta el Magyarország 2010-ben az összehasonlításban részt vevő 37 európai ország között. A **legalacsonyabb** árszínvonalú országok közé került Magyarország a *háztartási gépek és készülékek* (3–5.), a *ruházat és lábbeli* (5.), a *vendéglátás és szálláshely-szolgáltatás* (5–6.), a *szeszes italok és dohányárúk* (8.), az *élelmiszerek és alkoholmentes italok* (11–13.), valamint a *bútorok, lakberendezési cikkek és lakástextíliák* (12–13.) kiadási csoportok területén. A **középső harmadba** tartozott a magyar árszínvonal a *közlekedési eszközök* (15.), a *villamos energia, gáz és egyéb tüzelőanyagok* (15–16.), a *közlekedési és szállítási szolgáltatások* (15–16.), a *háztartási elektronikai cikkek* (15–17.), illetve a *távközlési és postai szolgáltatások* (25.) kiadási csoportokban. Az országok **legdrágább harmadába** egyetlen kiadási csoport esetében sem került 2010-ben Magyarország.

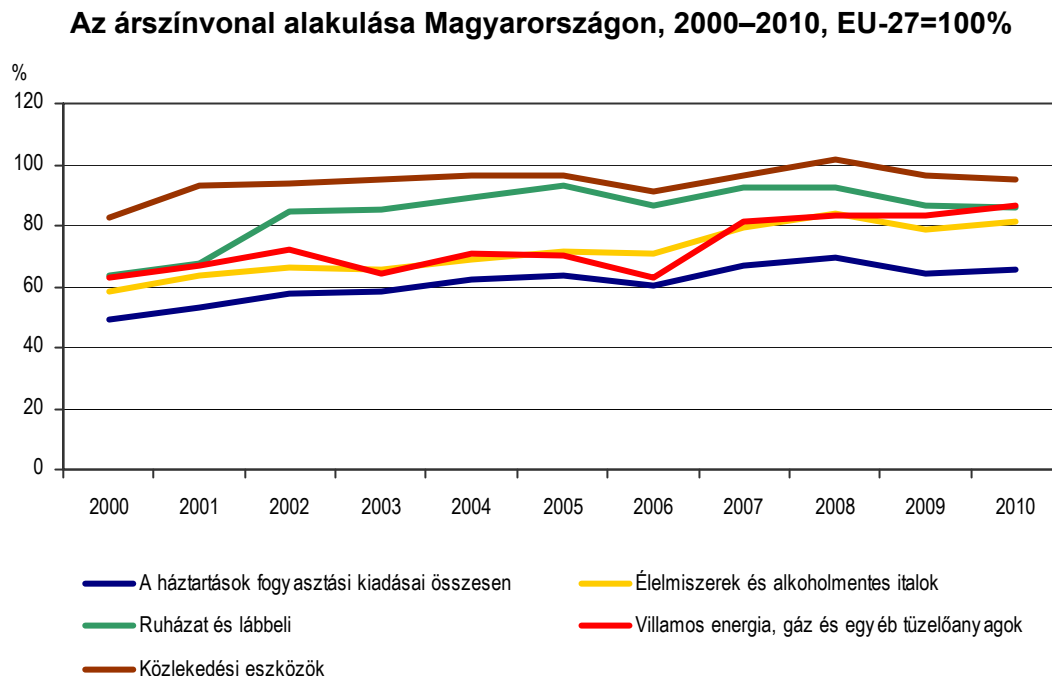
1. tábla

**Magyarország árszínvonala a 37 európai ország között
a vásárlóerőparitás-számítások alapján, 2010-ben**

Kiadási csoportok	Sorrendbeli helyezés (legolcsóbb = 1.)	Árszínvonal, % (EU-27=100%)
A háztartások fogyasztási kiadásai összesen	10.	66
Ebből: háztartási gépek és készülékek	3–5.	83
ruházat és lábbeli	5.	86
vendéglátás és szálláshely-szolgáltatás	5–6.	54
szeszes italok és dohányárúk	8.	68
élelmiszerek és alkoholmentes italok	11–13.	81
bútorok, lakberendezési cikkek és lakástextíliák	12–13.	75
közlekedési eszközök	15.	95
villamos energia, gáz és egyéb tüzelőanyagok	15–16.	86
közlekedési és szállítási szolgáltatások	15–16.	80
háztartási elektronikai cikkek	15–17.	99
távközlési és postai szolgáltatások	25.	99

Az elmúlt évtized árszínvonal-összehasonlítási munkái alapján vizsgálható az Európai Unió átlagos árszínvonalához viszonyított magyar árszínvonal alakulása a háztartások fogyasztási kiadásai és néhány termékcsoport esetében, a 2000 és 2010 között eltelt időszak alatt.

14. ábra

2000 és 2010 között hazánk *háztartási fogyasztási kiadásainak* összességét tekintve az árszínvonal 16 százalékponttal közeledett az Európai Unió átlagához. Az ábrán megjelenített termékcsoportok közül a *villamos energia, gáz és egyéb tüzelőanyagok* csoport mutatta a legnagyobb mértékű, 24 százalékpontos felzárkózást az Európai Unió átlagos árszínvonalához, de az *élelmiszerek és alkoholmentes italok*, valamint a *ruházat és lábbeli* árucsoportok árszínvonala is hasonló mértékben, 23 illetve 22 százalékponttal közeledett az uniós árszínvonalhoz. A *közlekedési eszközök* termékcsoport árszínvonala szerényebb, 13 százalékpontos közeledést mutatott, itt azonban figyelembe kell venni, hogy már a 2000. évi kiindulási szint is magas, 80%-ot meghaladó árszínvonalat jelzett.

Módszertan

Kiadványunkban az Eurostat által végzett *vásárlóerőparitás-számítások* eredményeit használtuk fel a *háztartások fogyasztási kiadásait* alkotó termékek és szolgáltatások egyes csoportjaira jellemző árszínvonalak országonkénti összehasonlítására. Nem szerepelnek kiadványunkban a háztartások által vásárolt egészségügyi és oktatási szolgáltatások, továbbá a máshová nem sorolt különféle áruk és szolgáltatások. Adataink forrása az Eurostat interneten elérhető adatbázisa (2011. júliusi állapot szerint), amelyet az alábbi webcímen lehet elérni:

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database.

Az Eurostat a vásárlóerőparitás-számítás eredményeit 60 aggregátumra vonatkozóan teszi közzé. Ezen aggregátumok felsorolása az alábbi webcímen található:

http://circa.europa.eu/Public/irc/dsis/palojpi/info/data/20090129_list_of_analytical_categories.xls

A vásárlóerőparitás-számításról bővebb információk állnak rendelkezésre az alábbi webcímen:

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_SDDS/en/prc_ppp_esms.htm

A számítások az *európai összehasonlítási program* elnevezésű nemzetközi statisztikai együttműködés keretében végzett ármegfigyeléseken alapulnak. A programban 37 európai ország működik közre, az adatgyűjtések koordinációját, és az egyes országoktól beérkező adatok alapján történő számításokat az Eurostat végzi el.

A háztartások fogyasztási kiadásainak aggregátumában az ármegfigyelésre három évenként ismétlődő ciklusokban kerül sor. Összesen hat adatfelvételt bonyolítanak le a közreműködő országok egy ciklus alatt. Ez azt jelenti, hogy egy adott évben két adatfelvételt végeznek el. A jelen kiadványban közölt adatok összeírására 2008-ban, 2009-ben és 2010-ben került sor. A 2010-et megelőzően összeírt árak esetében az összeírás évére számított vásárlóerő-parításokat az adott felvételekhez kapcsolható nemzeti fogyasztóiár-indexekkel vezették tovább. A jelen kiadványban közölt árszínvonalindexek számításához mintegy 2500 termék- és szolgáltatásreprezentáns éves nemzeti átlagárait használtuk fel. (Egy-egy reprezentáns árának megfigyelésére több értékesítési helyen is sor kerül, ezért a számításokhoz felhasznált árak átlagárakat jelentenek.)

Az áruk és szolgáltatások egy adott csoportjára jellemző árszínvonal az egyes országok között a vásárlóerő-parítások számítása által válik összehasonlíthatóvá. A vásárlóerő-parítás a nemzetközi összehasonlítások során alkalmazott területi árindex: megmutatja, hogy egy adott ország egységnyi valutája egy másik ország hány egységnyi valutájával azonos vásárlóerejű a termékek és szolgáltatások adott körében.

Az Eurostat az egyes országokra vonatkozó árszínvonal-mérőszámokat az Európai Unió átlagához viszonyított indexként adja közre. Az Eurostat gyakorlata szerint az árszínvonal összehasonlítására az euróhoz mért vásárlóerő-parítás alapján kerül sor. Ennek alapján az árszínvonal számításának módja a következő: egy adott ország és termékcsoporthoz esetében a számított vásárlóerő-paritást el kell osztani az adott ország nemzeti valutájának euróhoz képest jegyzett jegybanki árfolyamával.

E számítási módszertant figyelembe véve fontos kiemelnünk, hogy az árszínvonal nagysága nem csak a vásárlóerő-paritás értékétől, azaz az egyes országokban megjelenő árak nagyságától függ, hanem a nemzeti valuták euróhoz képest jegyzett jegybanki árfolyamának értékén is múlik.

A hátul közölt táblázatban az európai összehasonlítási programban közreműködő országok 2010. évi árszínvonalindexei találhatóak, a háztartások fogyasztási kiadásainak aggregátumaiban.

A vásárlóerőparitás-számítás módszere

A vásárlóerő-parítások számításához alapadatként az egyes országokban a különböző termék- és szolgáltatásreprezentánsokra vonatkozóan gyűjtött *árakat*, azok *reprezentativitására* vonatkozó információkat, valamint a termékek és szolgáltatások rendeltetés szerint képzett csoportjaihoz, az ún. „alapcsoportokhoz” tartozó nemzetgazdasági szintű *kiadási adatokat* használjuk fel.

Az alapcsoportok összességükben kiadják a teljes bruttó hazai terméket (GDP-t).

Az európai összehasonlítási programban a vásárlóerő-parítások számítására az ún. „EKS-módszert” alkalmazzuk. A számítás két részből áll. Az első részben az egyes alapcsoportokra jellemző parításokat számítjuk ki. A második részben az alapcsoportokra jellemző kiadási adatok mint súlyok felhasználásával aggregálásokat végzünk.

I. Számítás az alapcsoportok szintjén

Első lépésben minden egyes országpár esetében árarányokat számítunk. Ezt követően Laspeyres-típusú és Paasche-típusú parításokat számítunk az egyes országpárokhoz tartozó árarányok mértani átlagaként, az alábbiak szerint.

Laspeyres-típusú paritás

$$L_{jk} = \left[\prod_{i=1}^n p_j^{k^i} \div p_k^{k^i} \right]^{1/n}$$

ahol n a k országban jellemzően felhasznált termékek száma, $p_j^{k^i}$ és $p_k^{k^i}$ a j , illetve a k országban megfigyelt ár az i -edik termék esetében, csak a k országban jellemző termékek halmazában.

Paasche-típusú paritás

$$P_{jk} = \left[\prod_{r=1}^m p_j^{j^r} \div p_k^{j^r} \right]^{1/m}$$

ahol m a j országban jellemzően felhasznált termékek száma, $p_j^{j^r}$ és $p_k^{j^r}$ a j , illetve a k országban megfigyelt ár az r -edik termék esetében, csak a j országban jellemző termékek halmazában.

Ezután az országok közötti egyenlő reprezentativitást biztosító Fisher-típusú paritást számítunk, az alábbiak szerint.

Fisher-típusú paritás

$$F_{jk} = \sqrt{L_{jk} \times P_{jk}}$$

A Fisher típusú paritásokból ezt követően tranzitív EKS-paritásokat számítunk.

EKS-paritás

$$EKS_{jk} = \sqrt[n]{\prod_{i=1}^n F_{ji} : F_{ki}}$$

ahol n az országok száma, i , j és k pedig az országokat jelöli.

II. Aggregálás

A számítás menete hasonló az I. részben ismertetett módszerhez. Az alapszoportokra számított EKS-paritások, és az alapszoportokhoz tartozó kiadási adatok felhasználásával Laspeyres-, Paasche- és Fisher-paritásokat számítunk.

Laspeyres-paritás

$$L_{jk} = \frac{\sum_{i=1}^n w_k^i \times EKS_{j^i} : EKS_{k^i}}{\sum_{i=1}^n w_k^i}$$

ahol n az alapszoportok száma, w_k^i k ország i -edik alapszoport termékeire és szolgáltatásaira fordított kiadásainak összege, EKS_{j^i} és EKS_{k^i} j , illetve k ország paritása az i -edik alapszoport esetében.

Paasche-paritás

$$P_{jk} = \frac{\sum_{i=1}^n w_j^i}{\sum_{i=1}^n \frac{w_j^i}{EKS_{j^i} : EKS_{k^i}}}$$

ahol n az alapszoportok száma, w_j^i j ország i -edik alapszoport termékeire és szolgáltatásaira fordított kiadásainak összege, EKS_{j^i} és EKS_{k^i} j , illetve k ország paritása az i -edik alapszoport esetében.

A Fisher-, és az EKS-paritások számítása megegyezik az I. részben ismertetett módszerrel.

Táblázatok

Árszínvonalindexek a háztartások fogyasztási kiadásainak csoportjaiban, 2010
(EU-27=100%)

(%)

Ország	A háztartások fogyasztási kiadásai ²	Élelmiszerek és alkoholmentes italok	Szeszes italok és dohányárúk	Ruházat és lábbeli
Albánia	50	70	51	72
Ausztria	107	115	92	103
Belgium	112	115	100	114
Bosznia-Hercegovina	57	75	58	96
Bulgária	51	66	64	73
Ciprus	89	106	95	93
Csehország	72	78	82	97
Dánia	143	136	125	124
Egyesült Királyság	100	102	142	89
Észtország	75	81	80	103
Finnország	123	113	137	123
Franciaország	112	109	108	105
Görögország	96	98	90	106
Hollandia	106	96	102	103
Horvátország	74	92	82	101
Írország	118	120	170	93
Izland	111	113	155	136
Lengyelország	63	70	74	92
Lettország	69	83	83	99
Litvánia	64	72	78	99
Luxemburg	120	116	88	106
Macedónia	44	51	41	74
Magyarország	66	81	68	86
Málta	79	93	91	88
Montenegró	59	77	50	105
Németország	104	110	99	103
Norvégia	147	165	237	142
Olaszország	104	106	104	104
Portugália	88	91	83	95
Románia	59	67	64	89
Spanyolország	97	94	80	92
Svájc	148	149	112	125
Svédország	120	116	140	125
Szerbia	52	65	49	95
Szlovákia	71	81	83	97
Szlovénia	84	95	80	96
Törökország	73	91	106	72
Relatív szórás	32,0%	25,2%	39,8%	16,3%

² Több ország adatait – köztük a Magyarországra vonatkozókat – vizsgálva szembevetjük, hogy a háztartások fogyasztási kiadásaihoz tartozó indexérték nem mutat hasonlóságot a belső összetevő termékcsoporthoz tartozó indexértékekhez, illetve az azokból számítható átlaghoz. Ennek oka, hogy az alkalmazott módszer – az EKS-módszer – nem az összetevők súlyozott átlagolása szerinti aggregálást alkalmazza. A számítási módszer ismertetése kiadványunk módszertani részében, a bekeretezett részben található.

Árszínvonalindexek a háztartások fogyasztási kiadásainak csoportjaiban, 2010
(EU-27=100%, folytatás)

(%)

Ország	Bútorok, lakberende- zési cikkek és lakás- textíliák	Háztartási gépek és készülékek	Háztartási elektronikai cikkek	Villamos energia, gáz és egyéb tüzelő- anyagok
Albánia	58	99	101	55
Ausztria	104	96	102	110
Belgium	105	103	103	109
Bosznia-Hercegovina	54	90	100	66
Bulgária	63	87	89	61
Ciprus	99	115	106	97
Csehország	80	99	97	106
Dánia	103	119	113	175
Egyesült Királyság	105	102	99	87
Észtország	83	93	101	79
Finnország	111	108	106	105
Franciaország	104	108	103	98
Görögország	108	97	100	78
Hollandia	98	91	98	115
Horvátország	74	96	104	75
Írország	99	95	95	111
Izland	112	153	153	60
Lengyelország	72	83	91	83
Lettország	71	88	96	71
Litvánia	71	91	97	80
Luxemburg	111	96	96	104
Macedónia	73	79	92	52
Magyarország	75	83	99	86
Málta	118	126	110	86
Montenegró	60	83	92	58
Németország	96	93	96	119
Norvégia	113	129	117	151
Olaszország	108	107	106	94
Portugália	100	93	99	113
Románia	61	80	96	56
Spanyolország	107	109	100	95
Svájc	104	112	103	116
Svédország	97	125	115	123
Szerbia	56	86	94	47
Szlovákia	87	92	97	100
Szlovénia	96	104	102	97
Törökország	75	100	110	89
Relatív szórás	21,6%	15,6%	10,5%	29,6%

Árszínvonalindexek a háztartások fogyasztási kiadásainak csoportjaiban, 2010
(EU-27=100%, folytatás)

(%)

Ország	Közlekedési eszközök	Közlekedési és szállítási szolgáltatások	Távközlési és postai szolgáltatások	Vendéglátás és szálláshelyszolgáltatás
Albánia	98	50	73	42
Ausztria	106	100	96	104
Belgium	101	109	112	112
Bosznia-Hercegovina	86	75	88	59
Bulgária	88	45	73	45
Ciprus	98	94	49	106
Csehország	90	63	107	59
Dánia	167	129	84	153
Egyesült Királyság	92	129	101	103
Észtország	89	75	89	72
Finnország	114	131	82	129
Franciaország	102	106	120	104
Görögország	96	88	115	96
Hollandia	113	103	90	105
Horvátország	97	90	87	91
Írország	116	121	104	129
Izland	118	119	80	114
Lengyelország	90	70	83	77
Lettország	91	60	82	77
Litvánia	92	64	63	65
Luxemburg	97	91	87	107
Macedónia	90	40	74	42
Magyarország	95	80	99	54
Málta	114	142	86	77
Montenegró	85	65	64	62
Németország	101	110	91	103
Norvégia	159	158	83	178
Olaszország	100	80	109	107
Portugália	120	79	102	81
Románia	88	49	76	50
Spanyolország	98	92	128	95
Svájc	106	134	103	141
Svédország	99	129	65	138
Szerbia	85	53	40	54
Szlovákia	89	59	124	71
Szlovénia	94	88	84	87
Törökország	115	81	104	79
Relatív szórás	17,4%	33,4%	22,1%	35,7%

Elérhetőségek:

Felelős szerkesztő: Mináry Borbála főosztályvezető

További információ: Györffy Balázs

Telefon: (+36-1) 345-6369 balazs.gyorffy@ksh.hu

[Információs szolgálat](#), telefon: (+36-1) 345-6789